

Зінченко О. В., викладач,
Київський фаховий коледж архітектури,
будівництва та управління

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Головними в завданні підготовки високопрофесійних фахівців, спроможних витримати конкуренцію на ринку праці, стають компетентності людини, здатної до саморозвитку, критичного мислення, здатної творчо розв'язувати професійні проблеми, використовуючи набуті знання. Досягти цього можна впроваджуючи інновації в освітній процес. Це передбачає напружену роботу освітян-практиків, обґрунтування педагогічних засобів

Термін «інновація» визначаємо як можливу зміну, що може бути реалізована у педагогіці, спрямовану на підвищення ефективності освітнього процесу. Часто сприймають інновації як форму педагогічного досвіду, що зможе вирішити актуальні проблеми.

Проаналізувавши дослідження О. Арламова, М. Бургіна, В. Журавльова, Н. Юсуфбекова, А. Ніколса, робимо висновок, що для інноватики в педагогіці характерні прогресивність, сучасність, корисність. Науковець В. Загвязинський визначає, що нове у педагогіці - це не лише ідеї, технології, методи, підходи, які ще не використовувались, а це й окремі елементи педагогічного процесу, які зможуть в ході зміни умов і ситуацій ефективно розв'язувати завдання виховання та освіти.

«Інноваційне навчання» покликане ввести зміни у культуру, соціум, стимулюючи активну участь особистості у вирішення особистісних і суспільних проблем. Таке навчання пов'язується з творчим пошуком на основі вже здобутого досвіду, тобто з його збагаченням.

Педагоги фахової передвищої освіти працюють у режимі інноваційного навчання, оскільки мають завдання не лише надати знання, навчити студентів пристосовуватися до змін в умовах глобалізаційних процесів суспільства, а й навчити активно діяти в ситуаціях, які виникнуть під час виробничих процесів.

Професійне виховання студентів починається уже із перших днів навчання у закладах фахової передвищої освіти. Професійна спрямованість викладання предметів загальноосвітнього циклу формує уявлення здобувачів освіти про свою професію в майбутньому, стає стимулом до оволодіння необхідними компетентностями.

Професійна підготовка висококваліфікованого фахівця залежить у значній мірі від педагогічної майстерності викладача. Під ознаками професійної майстерності педагога розуміємо володіння найкращими засобами передачі знань та умінь здобувачам освіти, уміння спланувати та здійснити педагогічний вплив, уміння переконати, уміння налагодити взаємостосунки із студентами, організувати і спрямувати їх пізнавальну діяльність, переконати у правильному виборі рішення нестандартної ситуації, і безперечно, викладач повинен мати глибоке знання предмета викладання.

Досягнення певного рівня педагогічної майстерності – це тривалий і наполегливий процес. Для творчого педагогічного процесу потрібно відмовитись від традиційних методів. Здобувачі освіти засвоюють краще новий матеріал, коли в процес навчання педагог вводить елементи новизни. Інноваційна діяльність викладача фахової передвищої освіти передбачає проектування та реалізацію інноваційних технологій. Цей процес можливий лише при наявності у педпрацівника умінь прогностичних, комунікативних, організаційних, аналітичних та інших. Інноваційні технології передбачають уміння спроектувати, а потім реалізувати освітній процес, вміло організувавши етапи педагогічної діяльності, врахувавши при цьому зміст навчальної діяльності, віковий рівень здобувача освіти, фізичний стан, рівень навчально-методичного забезпечення. Педагогічні технології, які використовують педагоги фахової передвищої освіти: діяльнісні, спрямовані на підготовку висококваліфікованого фахівця, здатного розв'язувати професійні завдання. Ці технології побудовані на попередньому аналізі професійних виробничих ситуацій, моделюванні професійної діяльності в освітньому процесі, ділових іграх тощо. Широко застосовують інформаційно-розвивальні технології, під час яких педагог транслює теоретичні відомості у ході проведення лекції, семінарського заняття, організації самостійної роботи. Застосування розвивальних технологій спрямовують професійний розвиток майбутнього фахівця, який буде творчо працювати і зможе самостійно визначити проблемні виробничі ситуації. Реалізують цю технологію через проблемні лекції, дослідницькі лабораторні роботи, семінари, ігри тощо.

Для формування активного і творчого фахівця, який буде здатний до самоосвіти, використовують особистісно орієнтовані педагогічні технології, які реалізуються через роботу за індивідуальним планом, дослідницьку роботу, самостійну роботу студентів.

Основними принципами інноваційного розвитку закладів фахової передвищої освіти є системність, результативність, які можливі за умови за-

лежності подальших нововведень від рівня засвоєння попередніх; модульна побудова освітнього процесу.

Головними завданнями інноваційного розвитку освітнього процесу закладів фахової передвищої освіти вбачаємо у створенні моделі інноваційної професійної діяльності майбутніх фахівців; створенні чіткої інноваційної системи професійного навчання здобувачів освіти, яка буде адаптована до розвитку сучасної економіки; розробку та впровадження в освітній процес інноваційних педагогічних технологій. На етапі формування складника фахової передвищої освіти необхідно застосовувати комплексний підхід до стратегії інноваційних процесів, який передбачатиме якісне оновлення всієї системи підготовки майбутніх фахівців.

Формування у педагогів професійної інноваційної діяльності як основи розвитку творчого потенціалу суб'єктів освітнього процесу сприятиме удосконаленню педагогічних вмінь, позитивній мотивації здобувача освіти як суб'єкта навчання за умови дотримання таких етапів: впровадження діагностування готовності педагогічного колективу до формування інноваційної педагогічної діяльності; суб'єктні позиції педагога та здобувача освіти; зміна мотивації до освітнього процесу; опанування теоретичними знаннями щодо інноваційної діяльності у ланці фахової передвищої освіти, безпосередньо формування педагогічних умінь інноваційної діяльності із врахуванням стажу роботи, кваліфікації педагогічного працівника. Практичного значення набувають форми інноваційної діяльності, які здійснюють вплив на розвиток творчої особистості в освітньому процесі, підготовка програм, розробка рекомендацій для роботи з інноваційної діяльності тощо [1; 2; 7]. Таким чином діяльність педагогічних колективів закладів фахової передвищої освіти повинна спрямовуватись на результат діяльності та підвищення рівня освітньої діяльності педагога та здобувача знань.

До моделі інноваційної діяльності викладача відносимо мотивацію, організацію та введення інноваційних педагогічних технологій у освітній процес, самооцінка та самоаналіз своєї діяльності педагогом, створення у колективі комфортного освітнього середовища, впровадження нових інноваційних технологій, громадська активність та ведення документування [3; 7].

Відповідно до завдань інноваційних технологій навчання постає проблема оновлення та чіткого формування характеристик освітнього потенціалу кожного типу занять, обґрунтування освітніх умов, дотримання яких обов'язкове для досягнення ефективного результату. Особливе місце слід виділити для діагностики процесу навчання, яка в подальшому допоможе спланувати процес викладання, перевірити процес отримання знань, фор-

мування та вдосконалення компетентностей. Така діагностика проводиться для дослідження результатів здобуття якісної освіти здобувачами знань. Застосування різних інноваційних технологій робить навчання творчим, цікавим, підвищує розуміння і засвоєння матеріалу [4;7; 9; 10; 11].

Сучасне заняття у закладі фахової передвищої освіти повинне мати спрямування на підготовку освічених, гуманних людей, проведенню занять не для студентів, а разом із ними, спрямувати на розвиток особистості кожного студента, на забезпечення досягнення всіх цілей заняття. Педагогічна інноватика передбачає пошук і застосування ефективних технологій навчання, які допоможуть сформувати творчу особистість, здатну бути активною, адаптуватись до змінних глобалізаційних процесів, особистість, яка під керівництвом педагога навчилася володіти собою, пізнала та створила себе.

Освітній процес фахової передвищої освіти повинен бути спрямований на забезпечення адекватності освітнього процесу і його результатів вимогам сучасного суспільства, це буде стимулом до постійного оновлення змісту і форм навчання.

Педагоги використовують у своїй роботі такі інновації як тестові завдання, створення презентацій, ігрові технології, «ажурна пилка» мозковий штурм, «вірю не вірю», мікрофон, проблемні ситуації, творчі лабораторії, дослідницькі проекти, розвиваючі «імітації» тощо [5; 6; 7]. А головним пріоритетом у своїй діяльності визначають розробку власної методики викладання предмета із застосуванням інноваційних технологій.

Основні напрямки діяльності закладу фахової передвищої освіти визначаємо такі як: вивчення та впровадження передового педагогічного досвіду з професійної підготовки здобувачів освіти; вдосконалення організації практичного навчання здобувачів освіти для освоєння ними новітніх технологій тощо ; систематична робота по організації роботи з підвищення кваліфікації педагогічних працівників по вивченню, формуванню та вдосконаленню роботи з новітніми технологіями тощо.

Список використаних джерел

1. Кравченко Г. Ю. Інноваційний процес у сучасній школі. Засоби навчальної та науково-дослідної роботи: Зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ін-т ім. Г. С. Сковороди. За заг. ред. В. І. Євдокимова, О. М. Микитюка. Харків, 2002. Вип. 17. с. 18-21.
2. Ніколаєнко С.М. Інноваційний розвиток професійно-технічної освіти в Україні. Київ: Книга, 2007.
3. Химинець В.В. Інноваційна освітня діяльність – Ужгород: Інформаційно-видавничий центр ЗІППО, 2007.

4. Беспалько В. П. Слагаемые педагогической технологии. М., 1989.
5. Гін. А.О. Прийоми педагогічної техніки: Посібник для вчителів. Луганськ: Навчальна книга. Янтар, 2004.
6. Махмутов М. Й. Современный урок, М., 1981.
7. Пехота О. М., Кітенко А. З., Лабарський О. М. Освітні технології. Київ: А.С.К, 2000.
8. Фурман А. Модульно-розвивальне навчання: принципи, умови, забезпечення. К.: Правда Ярославичів, 1997.
9. Якиманская Й.С. Технология личностно-ориентированного образования. М.: Сентябрь, 2001.
10. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Науково – методичний посібник / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. Київ: А.С.К., 2006.
11. Полухтович Т. Роль ІКТ У формуванні професійної компетентності учасників освітнього процесу/ Нові технології навчання: збірник наукових праць. ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». Київ, 2020. Вип. 94. С. 265-269